

Antzerkia

Mundua kanta batean sartzen delako

Ray-k eta Nick-ek kantutik dantzara, pasadizotik abenturara zeharkatu dute mundua. Berriki bueltatu dira Euskal Herrira, “xentimorik gabe” baina haien ibileren berri modu umoretsuan emateko prest.

OIER GUILLAN

Argazkiak: Dani Blanco

RAY ETA NICK, Ramon Agirre eta Inazio Tolosa; haien ikuskizunari *Xentimorik gabe* deitu badiote ere aurpegi bakarreko bi txanponak dira, eta txanpon bereko lau aurpegiak. Pertsonaiek beste istorio izan ditzakete kontatzeko ibilbide luzeko aktore biek: pertsonaiek bezala maite dute afalosteko anabasan kantuz murgiltzea, maite dute jendearekin

umorea eta jolasa konpartitzea. Aurpegion azpiko laukoteak izan du, hala ere, bestelako bidaiderik ikuskizunaren sortze prozesuan: Asier Sotak zuzendu du antzezlan, Pako Aristik lotu ditu hitzak.

Agirrek aipatu duenez proiektu hau sortzea ia-ia saihestezina izan da. “Aspalditik genuen biok elkarren harrikadaren berri. Hitz eginda

ere bagenuen, behin edo behin zerbait egitera kondenatuak geundela, estilo honetako zoramenen bat”. Lehenago, Antzerti-tik atera eta gutxira, Gabriel Celayaren *El relevo* antzezlanen egin zuten bat oholtzan, orduan ere bikoite berezia osatuz. “Bera deabrua zen, eta ni berriz aingerua” oroitu du barrezka Agirrek.

Gerora formatu anitzeko lanetan ibili izan dira biak, haien musika zaletasuna gertu izanik sarri. Musika bera da, hain zuzen ere, *Xentimorik gabe* honen hari garrantzitsuetako bat. Tolosak dioenez lan prozesuan nolabaiteko norabidea markatu die musikak, “kanta batetik bestera nola iritsi pentsatuz abiatzen ginen, baina oso era kaotikoan, ate guztiak zabalik edukita”. Entseguetan gauzak probatu ahala joan dira pertsonaiak aurkitzen, testuak idazten eta lotzen, antzezlanak dituen zati eta istorio txiki ugarien artean erritmoa bilatzen. Agirrek dioenez kaos horrek antzezlanari oinarrizko izaera eman dio. “Gu gatozen proiektu motekin konparatuta produkzioz eza izan da gurea, konpainietan dena oso lotua dagoelako. Ez dugu metodo zientifiko esturik, taldean egin dugu lan, denok jarri dugu prozesuan zer edo zer. Emaiztan ere nabaritzen da, seguru aski, kaotikoa dela, zentzu onean eta txarrean; baina ez zaigu inporta”.

Anabasa erabiliz emango dute Rayk eta Nickek haien ibileren berri. Bidean ezagututako

pertsonaiak ekarriko dituzte gogora; zeharkatutako herrialdeetan ikasitako kanta zatiekin, musika estilo ezberdinekin eta hizkuntzen zertzeladekin jantziko dute kontakizuna. Tolosaren esanetan titiriteroen izpiritu askearen xarma eta bizitza kaotikoa ekartzen dute gogora protagonistek. “Hasieratik argi genuen titiriteroen mundua zela oinarria, jolas ildo nagusia hortik zihoala. Bi tipo hauek musikaren inguruan bizi behar zuten, eta oso gezurtiak izan, sasi-musikariak, sasi-edozer-gauza...”. Titiritero funtsa horretatik gertu sentitzen dira aktoreak: “Normalean musika antzerkiarekin era honetan nahasten duzunean titiritero puntua hartzen du ia beti”. Agirrek ere aise osatzen du irudia: “Hemendik edo handik hartzen dituzte gustuko gauzak biek, plagioaren beldurrik gabe. Bagenekien abesti osorik ez genuela egingo, eta guretik sortu ere gutxi egingo genuela. Afaloste batean hasiko bagina zer ateratzen den aztertzen, gustuko ditugun gauzak ikusiko genituzke bata bestearen atzetik, ordenarik gabe eta askotan abesti osoa jakin gabe; puska bat kantatzen duzu eta gero beste batera pasatzen zara... beti ere jolasean”.

Hainbeste gauza bizi izan dituzte elkarrekin Rayk eta Nickek, nortasun aldetik biak bereiztea izan zela zuzendaritzak eduki duen erronketako bat. Agirrek dioenez, momentu bat iritsi zen material guztia ordenatu behar izan zutena. “Antzerkiko legeek esaten dute pertsonaiek ezin dutela elkar-trukagarriak izan, bakoitzari bere ezaugarriak bilatu dizkiogu”. Tolosak dioenez pertsonaiak osatzeko garaian leku eta teknika askotatik edan dute, bakar batean ere zeharo murgildu gabe: “Clown-aren mundutik hartu dugu apur bat, baina gehiegi ere ez. Hanka busti eta atera, horrelaxe ibili gara putzu askotan saltoka”.

Umorearen bidetik Ray eta Nick gertukoak sentitzen ahal ditu publikoak, neurri batean kontaktatzen dutena benetan egia den ala ez zalantzan jarri arren. Agirrek dioenez hori ere bada irakurketa posible bat, propio bilatu dutena. “Beti dago zalantza: benetan gertatu zaie kontaktatzen ari direna?

Gauza batzuk egia dira, besteak momentuan asmatutakoak? Burutik oso sano ez dauden irudimen handiko bi tipo ote dira?”. Mugan dagoen jokamoldea da haiena askotan. “Agian terapia bat egitearen ondorioz etengabeko beroaldian dauden bi tipo izan daitezkeela pentsatzeak guri asko laguntzen zigun”.

Gertutasuna

Ezusteko zerrenda osatzen dute publikoak emanaldian zehar entzungo dituen kantek:

**“Laugarren hormarekin jarraitzen
dugu jokatzeko askotan eta hor
bada arrisku bat: ezin da zinearen
edo kontzertu baten
inpaktuarekin konpetitu”**

RAMON AGIRRE

Simon and Garfunkel, Al Bano eta Romina Power, Pantxoa eta Peio... baita Elvis ere! *Xentimorik gabe* formatu txikiko lana izanik, ezinbestekoa da publikoarekin senti daitekeen gertutasuna, eta horretan musika sekulako zubia da. Lehenengo emanalditik sumatu zuten hori: "Igeldoko estreinaldian sartu ahala ekin genion lehenengo kanta jotzeari, eta jendeak lehen unetik heldu zion gurekin, 'Amerikatik etorri nintzen, xentimorik gabe...'".

Tolosak aipatu duenez proiektu hau funtsean haien buruari egin dioten oparia da. "Geurea zen zerbait egin nahi genuen, inongo inposiziorik gabe. Alde horretatik, oso librea da istorioa. Besteentzat lan egiten duzunean oso ondo dago, asko ikasten duzu, baina nik badaukat premia noizean behin neure kasako astakeriaren bat egiteko". Agirrek ere ez du zalantzarik horretan, disfrutatzeke eta zerbait sortzeke gogo propiotik datorkio antzezlanari freskura. "Poz handia ematen du zuk sortutako gauza bat defenditzeak. Guk askotan egin izan dugu, eta egiten dugu eta egingo dugu, beste norbaitek pentsatu, idatzi eta egituratutako gauzaren bat, baina sormen propioak beste askatasun bat ematen dizu. Titiritero sentitzen zara zentzurik onenean, oso libre eta gustuko dituzun gauzak egiten. Egin nahi duzun eta askotan egiteko aukerarik ez duzun gauzak egiteko modu bat ere bazen hau".

"Gertutasuna" hitz gakoa da beraz *Xentimorik gabe* bezalako lan batean: batetik aktoreen

"Besteentzat lan egiten duzunean oso ondo dago, asko ikasten duzu, baina nik badaukat premia noizean behin neure kasako astakeriaren bat egiteko"

INAZIO TOLOSA

arteko konplizitateak transmititzen duen gertutasunagatik, besetik publikoarekin duten gertutasun fisikoak ematen duen komunikaziorako aukeragatik. Agirreren ustez hori da, hain zuzen ere, egungo aretoko antzerkiak duen erronka handietako bat. "Ohikoan egiten dudan antzerkiak harreman hotza du publikoarekin, eszenatokia eta jendea oso urrun egongo balira bezala. Distantzia horrekin oso zaila da jendea emozionatzea, aztoratzea. Laugarren hormarekin jarraitzen dugu jokatzeko askotan eta hor bada arrisku bat: ezin da zinearen edo kontzertu baten inpaktuarekin konpetitu". Maila horretan antzerkiak egun jendearenagana iristeko behar izugarria du, eta *Xentimorik gabe* rekin era guztietako guneetan aritzeko prest badaude ere, ohol-tza txiki eta ertainetan sumatu dute aldea. "Jendeari zuzenean hitz egiten diozu, eta musikak ere asko laguntzen du publikoarekin bat egiten". Tolosak ere argi du antzezlanaren tonua gertuko delako oso. "Lan hau modu herrikoian egiteko dago pentsatua, edozein lekutan; afaldu eta gero koparekin ikusteko antzerkia da, ikusi eta pentsatzeko baino katxondeo pixka batekin disfrutatzea".

Rayren eta Nicken ibilbidean Eslovenia, Brasil, Mexiko, Tirol, Errusia, Argentina edota Mongoliari gehitu zaizkie Euskal Herrian Igeldo, Zarautz eta Bergara, besteak beste. Aurki gehituko zaizkie urtarrilaren 20an Bilbo eta 28an Errezil. Mundua kanta batean sartzen delako. ■

**TALLERES
MITXELENA S.COOP.**

Torno bertikala: Ø 4.200 x 2.000
Fresadora: 10.000 x 3.500
Barrenatze mekanizatua

Talleres Mitxelena, S.Coop.

Eziago Poligonoa • Zikuñaga Auzoa • 20120 HERNANI (Gipuzkoa)
T 943 55 25 12 - 16 • F 943 55 28 16 • info@talleresmitxelena.com

www.talleresmitxelena.com